

Briuselis, 2018 03 14
COM(2018) 134 final

2018/0060 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio iš dalies keičiamas
Reglamentas (ES) Nr. 575/2013**

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2018) 73 final} - {SWD(2018) 74 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis pasiūlymas – svarbi atliekamo darbo stiprinant Europos ekonominę ir pinigų sąjungą (EPS) dalis. Labiau integravus finansų sistemą padidės EPS atsparumas nepalankiems sukrėtimams, nes pagerės sąlygos tarpvalstybiniu mastu dalytis rizika privačiajame sektoriuje ir kartu sumažės būtinybė prisiimti riziką viešajam sektoriui. Kad šie tikslai būtų pasiekti, dabar ES turi užbaigti kurti bankų sąjungą ir įtvirtinti visas kapitalo rinkų sąjungos sudėtinės dalis. 2017 m. spalio 11 d. Komisijos komunikate¹ nustatomas bankų sąjungos sukūrimo, vienu metu skatinant rizikos mažinimą ir rizikos pasidalijimą, planas, papildantis EPS stiprinimo veiksmų planą², kurį Komisija nustatė 2017 m. gruodžio 6 d.

Siekis mažinti susikaupusį didelį neveiksnių paskolų ir neveiksnių pozicijų kiekį³, taip pat galimą jo augimą ateityje – Sąjungos pastangų toliau mažinti bankų sistemos riziką ir sudaryti sąlygas bankams skolinti įmonėms ir gyventojams svarbi dalis. Vykstančiose diskusijose Taryboje patvirtinta, kad siekiant užbaigti kurti bankų sąjungą – vieną iš svarbiausių Vadovų darbotvarkės prioritetų – būtina toliau spręsti neveiksnių paskolų problemą.

Didelis susikaupęs neveiksnių paskolų kiekis gali turėti neigiamos įtakos banko veiklos rezultatams dviem pagrindiniais aspektais. Pirma, neveiksnios paskolos lemia mažesnes banko pajamas nei veiksnios paskolos, taigi sumažina banko pelningumą ir gali padaryti nuostolių, kurie mažins jo kapitalą. Blogiausiu atveju dėl tokio poveikio gali kilti grėsmė banko gyvybingumui, o kartu – galimų padarinių finansiniam stabilumui. Antra, neveiksnioms paskoloms tvarkyti naudojami dideli ir žmogiškieji, ir finansiniai banko ištekliai. Dėl to mažėja banko galimybės skolinti, be kita ko, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI).

Sumažėjusi kredito pasiūla daro ypač didelį poveikį MVI, nes jos yra priklausomos nuo bankų teikiamų paskolų kur kas labiau nei didesnės įmonės, taigi daroma įtaka ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui. Bankų teikiamos paskolos yra dažnai perdėtai brangios, be to, 2008 m. finansų krizė smarkiai paveikė MVI teikiamų bankų paskolų apimtį. Tai kliudo MVI plėtrai ir augimui.

¹ Komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl bankų sąjungos sukūrimo, COM(2017) 592 *final*, 2017 10 11.

² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai ir Europos Centriniam Bankui „Baigiama kurti Europos ekonominę ir pinigų sąjungą. Veiksmų planas“, COM(2017) 821 *final*, 2017 12 6.

³ Neveiksnios pozicijos apima neveiksnius paskolas, neveiksnius skolos vertybinius popierius ir neveiksnius nebalansinius straipsnius. Neveiksnios paskolos sudaro didžiausią neveiksnių pozicijų dalį, tad paprastai šis terminas vartojamas *pars pro toto* principu. Neveiksnios paskolos – paskolos, kai skolininkas turi sunkumų vykdyti numatytus mokėjimus, kuriais turi būti padengtos palūkanos arba pagrindinė suma. Kai mokėjimai pradelsiami daugiau nei 90 dienų, paskola vertinama kaip greičiausiai skolininko negrąžinsima ir priskiriama neveiksnių paskolų klasei.

Vienas iš pagrindinių tinkamai veikiančios kapitalo rinkų sąjungos dėmenų – gerai išplėtos antrinės neveiksnių paskolų rinkos⁴. Komisijos prioritetu – kapitalo rinkų sąjungos sukūrimu – siekiama vieno iš pagrindinių uždavinių, t. y. suteikti naujų finansavimo šaltinių ES įmonėms, MVĮ ir ypač sparčiai augančioms novatoriškoms įmonėms. Nors kapitalo rinkų sąjungos projektas orientuotas į sąlygų gauti finansavimą gerinimą ir ne bankų teikiamo finansavimo ES įmonėms diversifikavimą, pripažįstama ir bankų indėlio finansuojant ES ekonomiką svarba. Todėl viena iš kapitalo rinkų sąjungos kūrimo kryptių yra orientuota į bankų pajėgumo skolinti įmonėms didinimą, kartu stiprinant jų gebėjimą susigrąžinti užtikrinimo priemonių, pateiktų paskoloms užtikrinti, vertę.

Didelio susikaupusio neveiksnių paskolų kiekio problemą reikia spręsti taikant visapusišką požiūrį. Nors pagrindinė atsakomybė už šios problemos sprendimą tenka bankams ir valstybėms narėms⁵, kalbant apie dabartinio susikaupusio neveiksnių paskolų kiekio sumažinimą ir perteklinio neveiksnių paskolų kaupimosi ateityje prevenciją, šis klausimas dėl tarpusavio ryšių ES ir ypač euro zonos bankų sistemoje akivaizdžiai aktualus ir ES lygmeniu. Konkrečiai valstybių narių, kuriose susikaupęs didelis neveiksnių paskolų kiekis, ekonomika gali daryti svarbų šalutinį poveikį visos ES ekonomikai: tiek vertinant finansinį stabilumą, tiek ekonomikos augimą.

Būtinybė imtis ryžtingų ir visapusiškų veiksmų pripažinta 2017 m. liepos 11 d. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos patvirtintame „Veiksmų plane neveiksnių paskolų problemai Europoje spręsti“. Veiksmų plane pateikiamas visapusiškas požiūris, orientuotas į įvairius papildomojo pobūdžio politikos veiksmus keturiose srityse: i) bankų priežiūros ir reguliavimo, ii) restruktūrizavimo, nemokumo ir skolos išieškojimo sistemų reformos, iii) finansinių sunkumų paveikto turto antrinių rinkų plėtojimo ir iv) bankų sistemos restruktūrizavimo skatinimo. Šių sričių veiksmai turėtų būti vykdomi nacionaliniu lygmeniu ir, kai reikia, Sąjungos lygmeniu. Kai kurios priemonės darys stipresnį poveikį suteikiant paskolą bankų atliekamam rizikos vertinimui, kitos paskatins spartesnį neveiksnių paskolų pripažinimą ir geresnį jų valdymą, o dar kitos padidins tokių neveiksnių paskolų rinkos vertę. Šios priemonės stiprina vienos kitų poveikį ir taikomos pavieniui nebūtų pakankamai veiksmingos.

Šis pasiūlymas kartu su kitomis Komisijos pristatytomis priemonėmis ir Bendro priežiūros mechanizmo (BPM) bei Europos bankininkystės institucijos (EBI) veiksmais yra šio darbo pagrindinės dalys. Derindama kelias viena kitą papildančias priemones, Komisija padeda sudaryti tinkamas sąlygas bankams spręsti neveiksnių paskolų problemą savo balansuose ir mažinti neveiksnių paskolų kaupimosi ateityje riziką.

Bus reikalaujama, kad bankai atidėtų pakankamai išteklių tam atvejui, kai naujos paskolos tampa neveiksnius, taip sukuriant tinkamas paskatas anksti spręsti neveiksnių paskolų problemą ir išvengti per didelio neveiksnių paskolų kiekio susikaupimo.

Jei paskolos tampa neveiksnius, veiksmingesni vykdymo užtikrinimo mechanizmai, taikomi užtikrintoms paskoloms, suteiks galimybę bankams spręsti neveiksnių paskolų problemą, užtikrinant tinkamas apsaugos priemones skolininkams.

⁴ Europos Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kapitalo rinkų sąjungos sukūrimas iki 2019 m. Metas spartinti darbus“, COM(2018) 114.

⁵ Šį klausimą atitinkamoms valstybėms narėms Komisija nuolat kėlė per Europos semestrą.

Jei vis dėlto susikauptų pernelyg daug neveiksnių paskolų – kaip šiuo metu yra atsitikę kai kuriems bankams ir kai kurioms valstybėms narėms – bankai galės jas parduoti kitiems veiklos vykdytojams veiksmingose, konkurencingose ir skaidriose antrinėse rinkose. Priežiūros institucijos patars, kaip tai padaryti, remdamosi turimais su bankais susijusiais vadinamaisiais antrojo ramsčio įgaliojimais pagal Kapitalo reikalavimų direktyvą (KRD)⁶. Kai neveiksnių paskolų tampa reikšminga visuotinė problema, valstybės narės gali įsteigti nacionalines turto valdymo bendroves arba nustatyti kitas priemones pagal galiojančių valstybės pagalbos ir bankų pertvarkymo taisyklių sistemą.

Šiuo pasiūlymu numatoma teisės aktais nustatyti prudencinę finansinio stabilumo stiprinimo priemonę, kuria būtų užkirstas kelias ateityje bankų balansuose susikaupti pernelyg dideliame neveiksnių paskolų kiekiui nenumatant pakankamo nuostolių padengimo. Ši priemonė papildo keletą kitų šiandien pristatytų priemonių, numatytų Komisijos komunikate „Antroji pažangos ataskaita dėl neveiksnių paskolų mažinimo Europoje“⁷. Siekdama padėti bankams geriau valdyti neveiksnius paskolas, Komisija taip pat skelbia atskirą pasiūlymą, kuriuo i) didinama užtikrinimo priemonę turinčių kreditorių apsauga, leidžiant jiems naudotis daug veiksmingesniais metodais savo pinigams iš užtikrintų paskolų, suteiktų verslo skolininkams, atgauti neteisminiu būdu, ir ii) pašalinamos nereikalingos kliūtys, trukdančios administruoti kreditą trečiosioms šalims ir perduoti kreditą, siekiant toliau plėtoti neveiksnių paskolų antrines rinkas. Valstybėms narėms taip pat pateikiamos gairės, kaip jos galėtų prireikus įsteigti nacionalines turto valdymo bendroves, visiškai laikydamosi ES bankininkystės ir valstybės pagalbos taisyklių. Turto valdymo bendrovių projekte pateikiamos praktinės šių bendrovių modelio ir steigimo nacionaliniu lygmeniu rekomendacijos, grindžiamos valstybių narių geriausia praktika, paremta ankstesne patirtimi⁸.

Šios iniciatyvos stiprina viena kitos poveikį. Teisės aktais nustatyta prudencinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė užtikrinama, kad būsimų neveiksnių paskolų kredito nuostoliai būtų pakankamai padengti ir dėl to jas būtų lengviau pertvarkyti arba parduoti. Turto valdymo bendrovių projektas padeda valstybėms narėms, jei jos to nori, restruktūrizuoti savo bankus įsteigiant turto valdymo bendroves, užsiimančias neveiksniomis paskolomis. Šiuos veiksmus papildo postūmis toliau plėtoti neveiksnių paskolų antrines rinkas, nes dėl to išaugtų neveiksnių paskolų paklausa ir padidėtų jų rinkos vertė. Be to, taikant pagreitiną užtikrinimo priemonių realizavimą kaip greito užtikrinimo priemonės vertės susigražinimo procedūrą, sumažėja neveiksnių paskolų problemos sprendimo išlaidos.

⁶ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES (OL L 176, p. 338).

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos Centriniam Bankui „Antroji pažangos ataskaita dėl neveiksnių paskolų mažinimo Europoje“, prašom įrašyti COM numerį, kai bus žinomas.

⁸ Prašom įrašyti SWD numerį, kai bus žinomas.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Atidėjiniai neveiksnioms pozicijoms turi būti sudaromi pagal taikomą apskaitos sistemą. Tikimasi, kad uždelstų ir nepakankamų atidėjinių problemą padės išspręsti nuo 2018 m. sausio 1 d. Europos Sąjungoje pradėtas taikyti naujas 9-asis tarptautinis finansinės atskaitomybės standartas (TFAS), grindžiamas tikėtino nuostolio principu. Tačiau naujuoju standartu nustatomi tik keli pakeitimai, susiję su neveiksniu tapusiu finansiniu turtu. Be to, apskaitos standartais, įskaitant 9-ąjį TFAS, nustatomi bendrieji atidėjinių kredito nuostoliams nustatymo principai ir metodai, o ne išsamios taisyklės. Nepaisant pateikiamų standartų taikymo gairių, paprastai apskaitos standartais leidžiama savo nuožiūra pasirinkti veiksmų ir neveiksmų pozicijų tikėtinų kredito nuostolių nustatymo būdą, be kita ko, užtikrinimo priemonių ar garantijų apskaičiuotų būsimųjų pinigų srautų ir atidėjinių lygio nustatymo būdą.

Pagal KRD nustatytos prudencinės sistemos antrąjį ramstį kompetentingos institucijos (t. y. priežiūros institucija) kiekvienu konkrečiu atveju gali daryti poveikį įstaigos atidėjinių politikai ir reikalauti apskaičiuojant nuosavas lėšas taikyti konkretų koregavimą⁹. Kiekvienu konkrečiu atveju antrojo ramsčio priemonės kompetentinga institucija taiko savo nuožiūra, kai nustato, kad priežiūros požiūriu įstaigos atidėjinių politika yra netinkama ar nepakankamai apdairi.

Apibendrinant, kredito pozicijų (įskaitant neveiksnius pozicijas) nuostoliams taikomi tiek apskaitos standartai, tiek prudencinis reguliavimas. Tačiau nei pagal apskaitos standartus, nei pagal prudencinį reguliavimą šiuo metu nenumatoma bendra būtinoji tvarka, kuria būtų veiksmingai užkirstas kelias nepakankamai padengtų neveiksmų pozicijų kaupimuisi.

Veiksmų plane Taryba paragino Komisiją apsvarstyti „galimybę nustatyti prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės nepakankamų atidėjinių atveju, kurios būtų taikomos naujai išduodamoms paskoloms. Šios teisės aktais nustatytos finansinio stabilumo stiprinimo priemonės galėtų būti taikomos kaip privalomi neveiksmų pozicijų prudenciniai atskaitymai iš nuosavų lėšų, įvertinus tinkamiausią kalibravimą, laikantis tarptautinės praktikos“.

Labiau tikėtina, kad bankų balansuose atidėjiniai neveiksnioms pozicijoms ir toliau bus nepakankami, nes bankai gali mėginti išvengti nuostolių pripažinimo arba jį atidėti (delsimo metodas). Labiausiai restruktūrizuoti skolas ir parduoti turtą trukdo nepakankami atidėjiniai ir nuostolių restruktūrizavimas, nes bankai gali atidėti restruktūrizavimą arba įsiskolinimo mažinimą, kad išvengtų nuostolių pripažinimo. Paašškėjo, kad dėl uždelsto nuostolių pripažinimo mažėja skolinimo mastas, nes dėl delsimo dar labiau auga spaudimas bankams didinti atidėjinius nepalankiausių sąlygų laikotarpiams (t. y. kai atsiranda nuostolių ir reguliuojamų nuosavų lėšų reikalavimai tampa labiausiai įpareigojančiais).

Reaguodama į Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos prašymą, Komisija vykdė tikslines konsultacijas ir parengė poveikio vertinimą, kuriais remdamasi padarė išvadą, kad siekiant išvengti neveiksmų pozicijų kaupimosi ateityje derėtų nustatyti prudencinę būtinąją tvarką, kuri kaip teisės aktais nustatyta finansinio stabilumo stiprinimo priemonė būtų taikoma naujoms pozicijoms, kurios vėliau gali tapti neveiksmios. Siūlomais Kapitalo reikalavimų

⁹ Komisija patikslino šio įgaliojimo taikymo sritį savo ataskaitoje dėl bendro priežiūros mechanizmo veikimo peržiūros, COM(2017) 591 *final*.

reglamento (KRR)¹⁰, tiesiogiai taikomo visoms įstaigoms Europos Sąjungoje, pakeitimais naujoms pozicijoms, kurios tampa neveiksnioms, nustatoma prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės, t. y. per nustatytą laiką vykdytinų prudencinių atskaitymų iš nuosavų lėšų, sistema. Šia finansinio stabilumo stiprinimo priemone siekiama:

- mažinti finansiniam stabilumui dėl didelio kiekio nepakankamai padengtų neveiksnių pozicijų kylančią riziką, vengiant tokių neveiksnių pozicijų kaupimosi ar didėjimo, galinčių nepalankiomis sąlygomis turėti šalutinį poveikį;
- užtikrinti, kad įstaigos neveiksnioms pozicijoms numatytų pakankamą nuostolių padengimą, taip apsaugodamos savo pelningumą, kapitalą ir finansavimo išlaidas nepalankiomis sąlygomis. Tai savo ruožtu užtikrintų stabilų ir ne tokį prociklišką finansavimą namų ūkiams ir įmonėms.

Šia priemone būtų papildytas i) apskaitos standartų taikymas sudarant neveiksnioms pozicijoms skirtus atidėjinius paskolų nuostoliams padengti ir ii) dabartinių antrojo ramsčio priežiūros įgaliojimų naudojimas, atsižvelgiant į kompetentingos institucijos kiekvienu konkrečiu atveju atliktą vertinimą.

Taigi įstaigos turės ir toliau pripažinti atidėjinius pagal savo vertinimą ir taikytinus apskaitos standartus. Į tuos atidėjinius, įskaitant galimus jų padidėjimus dėl 9-ojo TFAS, taikant prudencinę finansinio stabilumo stiprinimo priemonę bus visiškai atsižvelgta. Jei atidėjinių ir kitų koregavimų sumos nepakaktų neveiksnių pozicijų nuostoliams padengti iki bendro minimalaus lygio, būtų taikoma prudencinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė ir skirtumas būtų atskaitytas iš bendro 1 lygio nuosavo kapitalo (CET1) straipsnių. Kompetentingoms institucijoms kiekvienu konkrečiu atveju nustačius, kad, nepaisant prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės taikymo neveiksnioms pozicijoms pagal šį reglamentą, konkrečios įstaigos neveiksnioms pozicijos nėra pakankamai padengtos, jos gali pasinaudoti savo priežiūros įgaliojimais pagal antrąją ramstį.

Siekiant užtikrinti prudencinės sistemos nuoseklumą, siūloma pirmojo ramsčio tvarka yra grindžiama apibrėžtimis ir sąvokomis, jau naudojamomis priežiūros ataskaitų teikimo reikmėms. Šiuo pakeitimu nustatoma neveiksnioms pozicijoms sąvoka, kaip ir su restruktūrizavimu susiję kriterijai, atitinka pateiktuosius Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 680/2014¹¹ ir visuotinai naudojamus priežiūros ataskaitų teikimo reikmėms.

Prireikus dėl nuoseklumo siūlomi ir atitinkamų KRR nuostatų pakeitimai.

• **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Praėjus daugiau nei penkeriems metams nuo Europos valstybių ir vyriausybių vadovų susitarimo sukurti bankų sąjungą, yra nustatyti du bankų sąjungos ramsčiai – bendra priežiūra ir pertvarkymas, grindžiami bendru visoms ES įstaigoms taikomų taisyklių sąvadu. Nors padaryta didelė pažanga, siekiant baigti kurti bankų sąjungą reikia imtis tolesnių veiksmų – be kita ko, sukurti bendrą indėlių garantijų sistemą, kaip nustatyta 2017 m. spalio mėn. komunikate ir 2017 m. gruodžio mėn. veiksmų plane.

¹⁰ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

¹¹ 2014 m. balandžio 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 680/2014, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013 nustatomi įstaigų priežiūros ataskaitų teikimo techniniai įgyvendinimo standartai (OL L 191, 2014 6 28, p. 1).

Be 2016 m. lapkričio mėn. Komisijos pasiūlyto išsamaus reformų rinkinio („Bankų reformos dokumentų rinkinys“), siūloma pradžinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė, kuri yra viena iš riziką mažinančių priemonių, reikalingų siekiant didinti bankų sektoriaus atsparumą, kartu laipsniškai nustatant Europos indėlių garantijų sistemą (EIGS). Kartu šiomis priemonėmis siekiama užtikrinti nuolatinį bendro taisyklių sąvado taikymą visoms ES įstaigoms, nesvarbu, ar jos priklausytų bankų sąjungai, ar ne. Bendri šios pirmiau aprašytos iniciatyvos tikslai visiškai atitinka ES pagrindinius tikslus, t. y. skatinti finansinį stabilumą, mažinti mokesčių mokėtojų paramos pertvarkant įstaigą tikimybę bei mastą ir prisidėti prie darnaus ir tvaraus ekonominės veiklos finansavimo, taip skatinant didelį konkurencingumą ir aukšto lygio vartotojų apsaugą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Siūlomų pakeitimų pagrindas tas pats kaip ir iš dalies keičiamo teisės akto teisinis pagrindas, t. y. SESV 114 straipsnis.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Pagal dabartinę ES pradžinę sistemą suderinta pradžinė tvarka, taikytina neveiksnioms pozicijoms, nėra numatyta. Todėl faktinis skirtingose jurisdikcijose veikiančių bankų neveiksnių pozicijų nuostolių padengimas gali skirtis, net jei bankams tenka vienoda pagrindinė rizika. Tai gali riboti galimybę tarpvalstybiniu mastu palyginti kapitalo pakankamumo rodiklius ir sumenkinti jų patikimumą. Bankams, kurių rizikos profilis ir valiuta vienodi, būtų taikomos skirtingos finansavimo sąlygos priklausomai nuo jų veiklos vietos Sąjungoje. Tai lemia tolesnį finansų rinkų susiskaidymą, kliudantį naudotis vienu svarbiausių vidaus rinkos privalumų, t. y. ekonominės rizikos diversifikacija ir dalijimusi tarpvalstybiniu mastu.

Tačiau valstybių narių galimybės nustatyti visuotinai taikomus ir teisiškai privalomus atidėjinių sudarymo reikalavimus yra ribotos. Pavyzdžiui, už TFAS nustatymą yra atsakinga Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (TASV). Kiek tai susiję su pradžine tvarka, tiesiogiai įstaigoms taikomi būtiniausi reikalavimai (įskaitant taikomus neveiksnioms pozicijoms, kaip antai atskaitymai iš nuosavų lėšų) yra kuo labiau derinami visoje vidaus rinkoje.

Pagal sistemos antrąjį ramstį kompetentingos institucijos, atsakingos už įstaigų priežiūrą Europos Sąjungoje, yra įgaliotos, atsižvelgdamos į konkrečias įstaigos aplinkybes, kiekvienu konkrečiu atveju daryti poveikį įstaigos atidėjinių politikai ir reikalauti apskaičiuojant nuosavas lėšas taikyti konkretų koregavimą. Tačiau jos negali nei nustatyti suderintos (būtiniosios) tvarkos visoms valstybėms narėms ir įstaigoms, nei veiksmingai sistemaiškai ar ES mastu spręsti galimą nepakankamų atidėjinių neveiksnioms pozicijoms problemą.

Siūlomomis priemonėmis siekiama papildyti dabartinius ES teisės aktus. Šio tikslo geriausia siekti ES lygmeniu, o ne imantis skirtingų nacionalinių ar priežiūros priemonių. ES lygmens teisėkūros veiksmais bus nustatyta suderinta tvarka, pagal kurią visos ES įsisteigusios įstaigos bus įpareigosotos iki minimalaus bendro pradžinio lygio padengti nuostolius, susijusius su naujomis pozicijomis, kurios tampa neveiksnioms. Tokia pradžinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė būtų ES mastu automatiškai užkirstas kelias ateityje kauptis neveiksnioms pozicijoms, nenumatant pakankamo paskolų nuostolių padengimo, ir taip padidintas bankų finansinis patikimumas ir gebėjimas skolinti. ES lygmens veiksmai sumažins šalutinio poveikio tikimybę Sąjungoje. Be to, jais bus labiau sumažinta rizika ir

suvienodintos sąlygos vidaus rinkoje, nes visiems bankams galios vienoda neveiksnioms pozicijoms taikytina pradžinė tvarka, sumažės nereikalingų skirtumų tarp bankų taikomos praktikos, padidės palyginamumas, bus skatinama rinkos drausmė ir pasitikėjimas rinkoje.

- **Proporcingumo principas**

Proporcingumas – neatskiriama prie pasiūlymo pridedamo poveikio vertinimo dalis. Jame ne tik pagal proporcingumo tikslą atskirai įvertintos visos siūlomos galimybės, bet ir atskirai išanalizuotas nepakankamas esamų taisyklių proporcingumas, siekiant sumažinti administracines bei reikalavimų laikymosi išlaidas ir kartu užtikrinti vienodą tvarką visoje Sąjungoje.

Pasiūlyme nustatoma suderinta neveiksnioms pozicijoms pradžinėmis tikslais taikoma tvarka, kuria siekiama užtikrinti, kad visos ES veikiančios įstaigos savo rizikai, susijusiai su neveiksniomis pozicijomis, užtikrintų minimalaus lygio padengimą. Taikytinai minimalaus padengimo lygio reikalavimais atsižvelgiama į tai, kiek laiko pozicija priskiriama neveiksnių pozicijų klasei, atskiriamos neužtikrintos ir užtikrintos neveiksnių pozicijos, taip pat neveiksnių pozicijos, kurių įsipareigojantysis asmuo įsipareigojimų nevykdo daugiau nei 90 dienų, ir kitos neveiksnių pozicijos. Taigi siūloma tvarka proporcingai atitinka skirtingas galimas neveiksnių pozicijų rizikos charakteristikas ir vis dėlto kartu siūlo santykinai paprastą metodą, kurį galima lengvai visur taikyti. Tokių tikslų, kaip užtikrinti vienodas sąlygas, sumažinti reguliavimo sudėtingumą, išvengti nepateisinamų reikalavimų laikymosi išlaidų (ypač vykdančių tarpvalstybinę veiklą), skatinti tolesnę ES rinkos integraciją ir mažinti reguliacinio arbitražo tikimybę, proporcingiausia siekti iš dalies pakeičiant dabartines Sąjungos taisykles, taikomas nuosavų lėšų reikalavimams.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė įgyvendinti iš dalies pakeičiant Reglamentą (ES) Nr. 575/2013, nes jomis yra daroma nuoroda į dabartines to reglamento nuostatas, ypač susijusias su nuosavų lėšų apskaičiavimu, arba tos nuostatos plėtojamos.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

2017 m. lapkričio mėn. Komisija vykdė tikslias konsultacijas, norėdama įvertinti, ar siekiant spręsti nepakankamų atidėjinių neveiksnioms pozicijoms problemą yra tinkama įvesti pradžinę finansinio stabilumo stiprinimo priemonę.

Siekta gauti privačių ir viešųjų suinteresuotųjų šalių nuomones apie galimybes įgyvendinti pradžinę finansinio stabilumo stiprinimo priemonę, jos galimą modelį ir galimas nenumatytas pasekmes. Buvo pateikti klausimai apie visas tris politikos galimybes, analizuotas poveikio vertinime, parengtame po konsultacijų.

Konsultacijose galėjo dalyvauti visos suinteresuotosios šalys. Daugiausia atsakymų gauta iš bankų arba jų asociacijų, keletas – iš priežiūros institucijų. Iš viso gauti 38 atsakymai: 29 iš privačių suinteresuotųjų šalių (įskaitant vieną privatų asmenį) ir 9 iš viešųjų suinteresuotųjų šalių. Daugumą atsakymų pateikė respondentai iš valstybių narių, kurių neveiksnių pozicijų rodikliai didžiausi.

Kiek tai susiję su prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės modeliu, dauguma suinteresuotųjų šalių pirmenybę teikė progresiniam atskaitymo būdai, nes taip būtų geriau pripažintas ankstyvas paskolų susigrąžinimas. Šis pasiūlymas ir yra parengtas pagal šią politikos galimybę. Kai kurie respondentai pasisakė už tai, kad būtų atskirtos neveiksnių pozicijos, kurių atžvilgiu įsipareigojantysis asmuo dar vis vykdo savo įsipareigojimus, ir neveiksnių pozicijos, kurių įsipareigojantysis asmuo yra nemokus. Į tai pasiūlyme atsižvelgta.

Per konsultacijas pateikti atsakymai apibendrinami poveikio vertinimo 2 priede.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Komisija paprašė Europos bankininkystės instituciją (EBI) pateikti nuomonę apie galimos prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės poveikį ir šioji prašymą įvykdė, nors tam turėjo labai nedaug laiko. EBI skaičiavimai buvo įtraukti į poveikio vertinimą.

- **Poveikio vertinimas**

2018 m. sausio 17 d. Reglamentavimo patikros valdyba poveikio vertinimą¹² apsvarstė ir be išlygų priėmė¹³. Prie pasiūlymo pridedamas poveikio vertinimas, kurį pasiūlymas atitinka.

Poveikio vertinime aprašomas pagrindinis scenarijus, kuris atsižvelgiant į visas svarbias prielaidas lyginamas su trimis politikos galimybėmis nustatyti prudencinę finansinio stabilumo stiprinimo priemonę. Pagrindiniame scenarijuje atsižvelgiama į dabartinę atidėjinių neveiksnių pozicijoms sudarymo padėtį, t. y. naujųjų taisyklių pagal 9-ąjį TFAS taikymą ir galiojančius kompetentingų institucijų priežiūros įgaliojimus didinti atidėjinius neveiksnių pozicijoms. Atvejams, kai atidėjinių nepakanka, numatytos dvi galimybės nustatyti prudencinį atskaitymą iš nuosavų lėšų, naudojant arba laikotarpio pabaigos metodą, arba laipsnišką būdą (linijinį arba progresinį). Pagal trečiąją parengtą politikos galimybę užtikrintoms neveiksnių pozicijoms taikomas vertės mažinimo metodas, pagal kurį apskaičiuojant finansinio stabilumo stiprinimo priemonę būtų atsižvelgiama į konkrečią kredito užtikrinimo, naudoto neveiksnių pozicijoms užtikrinti, rūšį. Poveikio vertinime atlikus analizę, nustatyta, kad tinkamiausia galimybė yra laipsniško progresinio atskaitymo metodas. Palyginti su laikotarpio pabaigos metodu, pagal šią galimybę išvengiama didelio skardžio efekto. Be to, pagal ją bankams sudaromos geresnės sąlygos užtikrinti kredito užtikrinimo vykdymą arba susigrąžinti paskolas per pirmus kelerius metus, palyginti su linijiniu atskaitymu. Galiausiai, respondentų vertinimu, ši galimybė yra mažiau sudėtinga ir veiklos požiūriu paprastesnė nei vertės mažinimo metodu grindžiama galimybė.

Kaip parodyta poveikio vertinime, dėl prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės, skirtos nepakankamų atidėjinių neveiksnių pozicijoms problemai spręsti, įvedimo atsirastieji išlaidas galima laikyti racionaliomis. EBI skaičiavimais, ES bankų CET1 koeficiento medianos kaupiamasis sumažėjimas dėl įvestos prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės (panašios į numatytąją) po dvidešimties metų sieks maždaug 138 bazinius punktus. Tačiau šis rezultatas vis dar atspindi viršutinį galimo siūlomos priemonės poveikio lygį, nes remtasi gana konservatyviomis prielaidomis (žr. poveikio vertinimą) ir neįskaičiuotas negriežto kalibravimo, taikomo konkrečiais atvejais, kai su neveiksniomis pozicijomis susiję mokėjimai yra mažai tikėtini, poveikis.

¹² Įrašyti poveikio vertinimo saitą.

¹³ Įrašyti palankios nuomonės saitą.

Poveikio vertinimo ataskaita buvo šiek tiek pakoreguota atsižvelgus į rekomendacijas, pateiktas Reglamentavimo patikros valdybos nuomonėje. Bendra trijų ataskaitų dėl neveiksnių pozicijų įžanga buvo išplėsta siekiant geriau paaiškinti visų trijų sąveiką. Įtrauktas papildomas ES lygmens veiksmų poreikio pagrindimas, be to, ataskaita pakeista siekiant geriau nušviesti dabartinių priemonių, kaip antai 9-ojo TFAS ir antrojo ramsčio įgaliojimų, poveikį. Į ataskaitą įterpti EBI skaičiavimai kartu su patikslintais rezultatais ir naudotų prielaidų paaiškinimais. Galiausiai atsižvelgus į atnaujintus skaičiavimus ir siekiant geriau pagrįsti pasirinktos galimybės makroekonominio poveikio kiekybinį įvertinimą buvo pakoreguotos kiekybinio įvertinimo lentelės.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Šia iniciatyva nustatoma nauja priemonė (minimalaus padengimo lygio reikalavimai patirties / tikėtiniems neveiksnių pozicijų nuostoliams), kuria dabartiniai teisės aktai papildomi nustatoma nauja prudencine tvarka, be to, integruojamos dabartinės apibrėžtys. Užtikrinant standartizuoto minimalaus padengimo lygio taisyklės visoje Sąjungoje, šia iniciatyva didinamas dabartinių teisės aktų veiksmingumas. Reikėtų pabrėžti, kad neveiksnių pozicijų lygiui įtakos darys ir kitos dabartinės ir ankstesnės neveiksnių pozicijų srities iniciatyvos, todėl sudėtinga atskirti kiekvienos atskiros priemonės lemtą veiksmingumo padidėjimą (daugiau informacijos poveikio vertinimo 3 priede).

Prudencine finansinio stabilumo stiprinimo priemone sustiprinus bankų balansus, numatant ankstesnę ir veiksmingesnę neveiksnių pozicijų valdymą, bus paremta stabilesnė kredito pasiūla ateityje. Teigiamas poveikis bus ypač naudingas MVĮ, kurios yra labiau priklausomos nuo bankų paskolų nei didelės įmonės.

- **Pagrindinės teisės**

ES įsipareigojusi laikytis pagrindinių teisių apsaugos aukštų standartų ir pasirašiusi įvairius susitarimus dėl žmogaus teisių. Atsižvelgiant į tai, pasiūlymu užtikrinamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, pirmiausia laisvės užsiimti verslu, teisės į nuosavybę, teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, asmens duomenų apsaugos ir vartotojų apsaugos.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Kadangi šiuo pasiūlymu įvedami KRR nustatyto nuosavų lėšų apskaičiavimo pakeitimai, jo vertinimas bus atliekamas vykdant to reglamento stebėseną.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Neveiksnių pozicijų apibrėžtis, siūloma 47a straipsnyje

Dėl prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės KRR nustatoma neveiksnių pozicijų apibrėžtis. Ši apibrėžtis grindžiama neveiksnios pozicijos sąvoka, nustatyta Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 680/2014 ir visuotinai naudojama priežiūros ataskaitų teikimo reikmėms. Ši apibrėžtis, be kita ko, apima pozicijas esant įsipareigojimų neįvykdymui, kaip nurodyta nuosavų lėšų reikalavimų kredito rizikai padengti apskaičiavimo

tikslu, ir pagal taikomą apskaitos sistemą nuvertėjusiomis laikomas pozicijas. Be to, kaip numatyta ir Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 680/2014, siūlomais pakeitimais nustatomi griežti kriterijai sąlygoms, kuriomis pozicija nustojama vertinti kaip neveiksni, ir refinansavimo bei kitų restruktūrizavimo veiksmų reguliavimo pasekmės.

Bendrasis prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės principas, siūlomas 36 straipsnio 1 dalies m punkte ir 47c straipsnyje

Prudencinę finansinio stabilumo stiprinimo priemonę sudaro du pagrindiniai elementai: i) įstaigoms taikomas reikalavimas iki bendro minimalaus lygio padengti patirtus ir tikėtinus naujų paskolų nuostolius, kai tokios paskolos tampa neveiksnios (minimalaus padengimo lygio reikalavimas), ir ii) neįvykdžius minimalaus padengimo lygio reikalavimo – faktinio padengimo lygio ir minimalaus padengimo lygio skirtumo atskaitymas iš CET1 straipsnių.

Minimalaus padengimo lygio reikalavimas laipsniškai didinamas priklausomai nuo to, kiek laiko pozicija priskiriama neveiksnų pozicijų klasei. Metinis minimalaus padengimo lygio reikalavimo padidėjimas pirmaisiais metais po pozicijos priskyrimo neveiksnų pozicijų klasei yra mažesnis. Laipsniškas padidėjimas nustatomas atsižvelgiant į tai, kad kuo ilgiau pozicija yra neveiksni, tuo mažesnė yra tikimybė susigrąžinti mokėtinas sumas.

Minimalaus padengimo lygio reikalavimams vykdyti tinka šie straipsniai:

- a) pagal taikomą apskaitos sistemą pripažinti atidėjiniai (kredito rizikos koregavimai), t. y. specifinių ir bendrų atidėjinių paskolų nuostoliams dėl kredito rizikos padengti suma, kuri yra pripažinta įstaigos finansinėse ataskaitose;
- b) papildomi vertės koregavimai, taikomi tikrąja verte įvertintam turtui;
- c) kiti nuosavų lėšų sumažinimai (pavyzdžiui, įstaigos turi galimybę taikyti didesnius atskaitymus iš nuosavų lėšų, nei privaloma pagal reglamentą);
- d) įstaigų, kurios pagal riziką įvertintą turtą apskaičiuoja naudodamos vidaus reitingais pagrįstą metodą (toliau – IRB metodas), atveju – reguliacinis tikėtino nuostolio trūkumas, kuris jau atskaitytas iš nuosavų lėšų.

Prudencinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė taikoma tik tais atvejais, kai a–d punktų verčių sumos nepakanka taikytinam minimalaus padengimo lygio reikalavimui įvykdyti. Atskaitymu būtų užtikrinta, kad su neveiksnėmis pozicijomis susijusi rizika būtų tinkamai vienaip ar kitaip atspindėta įstaigos CET1 kapitalo koeficientuose.

Užtikrintų ir neužtikrintų neveiksnų pozicijų atskyrimas, siūlomas 47c straipsnio 2 ir 3 dalyse

Priklausomai nuo to, ar neveiksni pozicija priskiriama užtikrintų ar neužtikrintų pozicijų klasei, jai taikomi skirtingi padengimo reikalavimai. Neveiksnios pozicijos arba jų dalys, padengtos reikalavimus atitinkančiu kredito užtikrinimu, kaip nustatyta KRR, laikomos *užtikrintomis*. Kita vertus, neveiksnios pozicijos arba jų dalys, nepadengtos reikalavimus atitinkančiu kredito užtikrinimu, kaip nustatyta KRR, laikomos *neužtikrintomis*. Paskola, tik iš dalies užtikrinta užtikrinimo priemone, būtų laikoma užtikrinta, kalbant apie padengtą dalį, ir neužtikrinta, kalbant apie užtikrinimo priemone nepadengtą dalį.

Iš esmės neveiksnias neužtikrintas kredito pozicijas ir neveiksnias kredito pozicijas, užtikrintas užtikrinimo priemone, būtų galima vertinti vienodai. Tačiau rizikos požiūriu dviejų rūšių pozicijoms būdingos skirtingos charakteristikos. Paprastai užtikrintos neveiksnių pozicijos įstaigai yra mažiau rizikingos nei neužtikrintos neveiksnių pozicijos, nes dėl paskolos kredito užtikrinimo paskolos davėjas įgyja teisę teikti specialų reikalavimą turtui arba trečiajai šaliai, nemažindamas savo bendrojo reikalavimo įsipareigojimų nevykdančiam skolininkui. Neužtikrintos paskolos, kuri tapo neveiksni, atveju įstaiga, priešingai, paprastai neturi jokių kitų veiksmingų priemonių, išskyrus paskolos restruktūrizavimą. Užtikrintų neveiksnių pozicijų susigrąžinimo normos vidutiniškai yra gerokai didesnės nei neužtikrintų neveiksnių pozicijų. Tačiau kredito užtikrinimo vykdymo užtikrinimas ir atitinkamais atvejais užtikrinimo priemonės realizavimas reikalauja papildomo laiko. Todėl dėl neužtikrintų neveiksnių pozicijų kreditą teikiančiam bankui reikėtų nustatyti didesnę ir anksčiau taikytiną minimalų padengimo lygį nei užtikrintų neveiksnių pozicijų atveju. Tačiau praėjus tam tikram skaičiui metų, per kuriuos kredito užtikrinimu nepavyko sėkmingai pasinaudoti (t. y. užtikrinimo priemonės / garantijos nepavyko realizuoti), kredito užtikrinimas nebeturėtų būti laikomas veiksmingu. Tokiu atveju laikytina, kad būtina padengti visą užtikrintų neveiksnių pozicijų sumą. Laiku pertvarkyti užtikrintas neveiksnias pozicijas turėtų padėti keliose valstybėse narėse vykdomos nemokumo sistemų reformos ir pagreitinta neteisminis užstato realizavimo procedūra, numatyta Komisijos direktyvos dėl kredito administratorių, kredito pirkėjų ir užtikrinimo priemonės realizavimo pasiūlyme, priimtame tą pačią dieną kaip šis pasiūlymas. Paprastai neteisminę užstato realizavimo procedūrą taikantys bankai savo neveiksnias pozicijas restruktūrizuoja, susigrąžina ar perduoda greičiau ir pelningiau. Poreikis didinti neveiksnių pozicijų nuostolių padengimą jiems būtų mažiau aktualus.

Neveiksnių pozicijų, kurių įsipareigojantysis asmuo įsipareigojimų nevykdo daugiau nei 90 dienų, ir kitų neveiksnių pozicijų atskyrimas, siūlomas 47c straipsnio 2 ir 3 dalyse

Neveiksnių pozicijų apibrėžtis apima atvejus, kai dar vis mokantis įmokas įsipareigojantysis asmuo laikomas tikėtinais nemokiu. Kadangi įsipareigojantysis asmuo vis dar moka įstaigai visas įmokas be didelio vėlavimo, tikėtina, kad kredito rizika apskritai yra mažesnė nei tų pozicijų, kurių įsipareigojantysis asmuo įsipareigojimų nevykdo daugiau nei 90 dienų, todėl tokiu atveju yra pagrindo taikyti ne tokį griežtą tvarkaraštį. Konkrečiai tokiu atveju po nustatyto laikotarpio (kuris yra dveji metai neužtikrintų neveiksnių pozicijų atveju ir aštuoneri metai užtikrintų pozicijų atveju) neveiksnių pozicijų padengimo lygis turi būti 80 % pozicijos vertės. Ir, priešingai, kai įsipareigojantysis asmuo kurio nors esminio kredito įsipareigojimo įstaigos atžvilgiu nevykdo daugiau nei 90 dienų, po nustatyto laikotarpio privalomas padengimo lygis turėtų būti 100 %.

Ankstesnėms paskoloms taikoma išimtis, siūloma 469a straipsnyje

Prudencinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė būtų taikoma tik po 2018 m. kovo 14 d. atsiradusioms pozicijoms, nes po tos datos taptų pakankamai aišku, kaip naujoji taisyklė bus taikoma. Siekiant išvengti šios išimties apėjimo, prieš priimant pasiūlymą atsiradusios pozicijos, kurios vėliau yra įstaigos pakeičiamos taip, kad pozicijos vertė padidėja, turėtų būti laikomos naujomis pozicijomis. Ir, priešingai, prieš priimant šį pasiūlymą atsiradusios pozicijos turėtų būti vertinamos pagal tą dieną galiojusias taisykles, net jei jos yra refinansuojamos arba joms taikomos kitos restruktūrizavimo priemonės.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio iš dalies keičiamas
Reglamentas (ES) Nr. 575/2013**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę¹⁴,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁵,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) nustatyti išsamią strategiją, skirtą neveiksnių pozicijų problemai spręsti, yra Sąjungos prioritetas. Nors neveiksnių pozicijų problemą pirmiausia turi spręsti bankai ir valstybės narės, akivaizdi ir Sąjungos pareiga mažinti dabar susikaupusių neveiksnių pozicijų kiekį ir užkirsti kelią per dideliame neveiksnių pozicijų kaupimuisi ateityje. Dėl bankų ir finansų sistemų tarpusavio ryšių visoje Sąjungoje bankai vykdo veiklą daugelyje jurisdikcijų ir valstybių narių, todėl šalutinio poveikio valstybėms narėms ir visai Sąjungai galimybė tiek ekonomikos augimo, tiek finansinio stabilumo požiūriais yra išties didelė;
- (2) integravus finansų sistemą padidės Europos pinigų sąjungos atsparumas nepalankiems sukrėtimams, nes pagerės sąlygos tarpvalstybiniu mastu dalytis rizika privačiame sektoriuje ir kartu sumažės būtinybė prisiimti riziką viešajam sektoriui. Kad šie tikslai būtų pasiekti, Sąjunga turėtų užbaigti kurti bankų sąjungą ir toliau plėtoti kapitalo rinkų sąjungą. Siekiant baigti kurti bankų sąjungą, užtikrinti konkurenciją bankų sektoriuje, išsaugoti finansinį stabilumą ir skatinti skolinimą, kad būtų kuriamos darbo vietos ir užtikrintas augimas Sąjungoje, itin svarbu spręsti didelio susikaupusio neveiksnių pozicijų kiekio ir galimo jų kaupimosi ateityje problemą;
- (3) 2017 m. liepos mėn. Taryba savo „Veiksmų plane neveiksnių paskolų problemai Europoje spręsti“ paragino įvairias institucijas imtis tinkamų priemonių siekiant toliau spręsti didelio susikaupusio neveiksnių pozicijų kiekio Sąjungoje problemą. Veiksmų plane pateikiamas visapusiškas požiūris, orientuotas į įvairius papildomojo pobūdžio

¹⁴ OL C [...], [...], p. [...].

¹⁵ OL C , , p. .

politikos veiksmus keturiose srityse: i) bankų priežiūros ir reguliavimo; ii) restruktūrizavimo, nemokumo ir skolos išieškojimo sistemų reformos; iii) finansinių sunkumų paveikto turto antrinių rinkų plėtojimo; iv) bankų sistemos restruktūrizavimo skatinimo. Šių sričių veiksmai turėtų būti vykdomi nacionaliniu lygmeniu ir, kai reikia, Sąjungos lygmeniu. 2017 m. spalio 11 d. Komunikate dėl bankų sąjungos sukūrimo¹⁶ Komisija išreiškė panašų ketinimą, kuriam įvykdyti reikėjo priimti neveiksnių paskolų problemai spręsti Sąjungoje skirtų priemonių visapusišką rinkinį;

- (4) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013¹⁷ kartu su 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES¹⁸ sudaro teisinę įstaigoms taikomų prudencinių taisyklių sistemą. Be kita ko, Reglamente (ES) Nr. 575/2013 pateikiamos tiesiogiai įstaigoms taikomos nuosavų lėšų apskaičiavimo nuostatos. Todėl galiojančias Reglamente (ES) Nr. 575/2013 prudencines taisykles, susijusias su nuosavomis lėšomis, būtina papildyti nuostatomis, įpareigojančiomis atlikti atskaitymą iš nuosavų lėšų, kai neveiksnių pozicijos nėra pakankamai padengtos atidėjiniais ar kitais koregavimais. Taip būtų veiksmingai sukurta neveiksnioms pozicijoms skirta prudencinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė, vienodai taikoma visoms Sąjungos įstaigoms;
- (5) prudencinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė neturėtų trukdyti kompetentingoms institucijoms naudotis turimais priežiūros įgaliojimais pagal Direktyvą 2013/36/ES. Kompetentingoms institucijoms kiekvienu konkrečiu atveju nustatčius, kad, nepaisant šiame reglamente nustatytos prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės taikymo neveiksnioms pozicijoms, konkrečios įstaigos neveiksnių pozicijos nėra pakankamai padengtos, jos gali pasinaudoti priežiūros įgaliojimais, numatytais Direktyvoje 2013/36/ES, įskaitant numatytąjį tos direktyvos 104 straipsnio 1 dalies d punkte;
- (6) finansinio stabilumo stiprinimo priemonės taikymo tikslu Reglamente (ES) Nr. 575/2013 dera nustatyti aiškias neveiksnių pozicijų klasifikavimo sąlygas. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 680/2014 jau yra nustatyti su neveiksniomis pozicijomis susiję kriterijai priežiūros ataskaitų teikimo reikmėms, todėl neveiksnių pozicijų klasifikavimą reikėtų pagrįsti ta galiojančia sistema. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 680/2014 daroma nuoroda į pozicijas esant įsipareigojimų neįvykdymui, kaip nurodyta nuosavų lėšų reikalavimų kredito rizikai padengti apskaičiavimo tikslu, ir pagal taikomą apskaitos sistemą nuvertėjusiomis laikomas pozicijas. Kadangi nuo restruktūrizavimo priemonių gali priklausyti, ar pozicija priskiriama neveiksnių pozicijų klasei, klasifikavimo kriterijai yra papildomi aiškiais restruktūrizavimo priemonių poveikio kriterijais. Restruktūrizavimo priemonės gali turėti įvairų pagrindą ir pasekmes, todėl dera nurodyti, kad dėl neveiksnių pozicijų taikomos restruktūrizavimo priemonės jos priskyrimas neveiksnių pozicijų klasei išlieka galioti, nebent įvykdomi tam tikri griežti tokio klasifikavimo panaikinimo kriterijai;

¹⁶ COM(2017) 592 *final*, 2017 10 11.

¹⁷ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

¹⁸ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES (OL L 191, 2014 6 28, p. 1.).

- (7) kuo ilgiau pozicija yra neveiksni, tuo mažesnė yra tikimybė susigrąžinti jos vertę. Todėl pozicijos dalis, kuri turėtų būti padengta atidėjimais, kitais koregavimais arba atskaitymais, turėtų bėgant laikui didėti pagal iš anksto nustatytą tvarkaraštį;
- (8) paprastai užtikrintos neveiksnių pozicijos yra mažiau rizikingos nei neužtikrintos neveiksnių pozicijos, nes, be bendrojo reikalavimo įsipareigojimų nevykdančiam skolininkui, dėl paskolos kredito užtikrinimo įstaiga įgyja teisę teikti specialų reikalavimą turto atžvilgiu arba trečiajai šaliai. Neužtikrintos paskolos atveju būtų galima teikti tik bendrąjį reikalavimą įsipareigojimų nevykdančiam skolininkui. Dėl didesnės neužtikrintų paskolų rizikos reikėtų taikyti griežtesnį tvarkaraštį. Pozicija, tik iš dalies užtikrinta užtikrinimo priemone, turėtų būti laikoma užtikrinta, kalbant apie padengtą dalį, ir neužtikrinta, kalbant apie užtikrinimo priemone nepadengtą dalį;
- (9) reikėtų taikyti skirtingus tvarkaraščius priklausomai nuo to, ar pozicija yra neveiksni dėl to, kad įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų, ar dėl kitų priežasčių. Pirmuoju atveju minimalaus padengimo lygio reikalavimas turėtų būti didesnis, nes įstaiga nėra gavusi jokios įsipareigojančiojo asmens įmokos ilgą laiką. Antruoju atveju viso padengimo reikalavimo nereikėtų taikyti, nes tam tikros įmokos dar gaunamos arba yra didesnė grąžinimo tikimybė;
- (10) kai pozicija yra priskiriama neveiksnių pozicijų klasei ne dėl to, kad yra pradelsta daugiau nei 90 dienų, bet vėliau tampa pradelsta daugiau kaip 90 dienų, jai turėtų būti pradėtas taikyti griežtesnis tvarkaraštis, taikytinas daugiau kaip 90 dienų pradelstoms neveiksnioms pozicijoms. Naujasis tvarkaraštis neturėtų būti taikomas atgaline data ir turėtų būti pradėtas taikyti nuo dienos, kurią pozicija tampa pradelsta daugiau kaip 90 dienų. Tačiau taikytinas koeficientas turėtų būti tas, kuris būtų buvęs taikytinas, jeigu pozicija būtų nuo pradžių buvusi priskirta neveiksnių pozicijų klasei, nes buvo pradelsta daugiau kaip 90 dienų;
- (11) siekdama užtikrinti, kad įstaigos neveiksnių pozicijų kredito užtikrinimo vertinimas būtų vykdomas pagal prudencinį metodą, EBI turėtų apsvarstyti bendros metodikos poreikį ir prireikus ją parengti, visų pirma nustatydamą prielaidas, susijusias su susigrąžinimo ir vykdymo užtikrinimo tikimybe, ir galbūt įtraukdamą būtiniausių pakartotinio vertinimo po tam tikro laiko reikalavimus;
- (12) kad perėjimas prie naujosios prudencinės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės būtų kuo sklandesnis, naujosios taisyklės neturėtų būti taikomos pozicijoms, atsiradusioms iki 2018 m. kovo 14 d. Komisija kelis kartus paskelbė savo ketinimą nustatyti neveiksnioms pozicijoms prudencinę finansinio stabilumo stiprinimo priemonę. Pasiūlymo dėl teisės akto priėmimo dieną įstaigoms ir kitoms suinteresuotosioms šalims jau turėtų būti pakankamai aišku, kaip Komisijos numatyta prudencinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė būtų taikoma;
- (13) todėl Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,
- PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 575/2013 pakeitimai

- (1) 36 straipsnio 1 dalis papildoma m punktu:
- „m) taikytiną nepakankamo neveiksnių pozicijų padengimo sumą.“;
- (2) įterpiami 47a, 47b ir 47c straipsniai:

„47a straipsnis

Neveiksnios pozicijos

1. Taikant 36 straipsnio 1 dalies m punktą, terminas „pozicija“ apima visus šiuos straipsnius, jeigu jie nėra įtraukti į įstaigos prekybos knygą:
 - (a) skolos priemonę, įskaitant skolos vertybinį popierių, paskolą, išankstinį mokėjimą, lėšas centriniame banke ir kitus indėlius iki pareikalavimo;
 - (b) suteiktą kreditavimo įsipareigojimą, suteiktą finansinę garantiją ar kitą suteiktą įsipareigojimą, nepriklausomai nuo to, ar jie atšaukiami, ar ne.
2. Taikant 36 straipsnio 1 dalies m punktą, skolos priemonės pozicijos vertė yra lygi jos apskaitinei vertei, apskaičiuotai neatsižvelgiant į jokių specifinės kredito rizikos koregavimus, papildomus vertės koregavimus pagal 34 ir 105 straipsnius, atskaitymus pagal 36 straipsnio 1 dalies m punktą ar kitus su pozicija susijusius nuosavų lėšų sumažinimus.

Taikant 36 straipsnio 1 dalies m punktą, suteikto kreditavimo įsipareigojimo, suteiktos finansinės garantijos ar kito suteikto įsipareigojimo pozicijos vertė yra jos nominalioji vertė, atitinkanti įstaigos didžiausią kredito rizikos poziciją neatsižvelgiant į jokią tiesioginę ar netiesioginę kredito užtikrinimą. Visų pirma:

 - (a) suteiktų finansinių garantijų nominalioji vertė – didžiausia galima suma, kurią subjektas turėtų sumokėti, jeigu garantijos būtų pareikalauta;
 - (b) kreditavimo įsipareigojimų nominalioji vertė – nepanaudota suma, kurią įstaiga įsipareigojo paskolinti.

Antroje pastraipoje nurodyta nominalioji vertė apskaičiuojama neatsižvelgiant į jokių specifinės kredito rizikos koregavimą, papildomus vertės koregavimus pagal 34 ir 105 straipsnius, atskaitymus pagal 36 straipsnio 1 dalies m punktą ar kitus su pozicija susijusius nuosavų lėšų sumažinimus.
3. Taikant 36 straipsnio 1 dalies m punktą, neveiksnių pozicijų klasei priskiriamos šios pozicijos:
 - (a) pozicija, kurios atžvilgiu laikoma, kad įvyko įsipareigojimų neįvykdymo atvejis pagal 178 straipsnį;
 - (b) pozicija, laikoma nuvertėjusia pagal taikomą apskaitos sistemą;
 - (c) pozicija, kuriai taikomas bandomasis laikotarpis pagal 7 straipsnį, kai taikomos papildomos restruktūrizavimo priemonės arba ji tampa daugiau nei 30 dienų pradelsta;
 - (d) pozicija, kurią sudaro įsipareigojimas, kurio įvykdymo arba kito panaudojimo atveju kiltų rizika, kad visa suma nebus grąžinta nerealizavus užtikrinimo priemonės;
 - (e) pozicija, kurią sudaro finansinė garantija, kai esama rizikos, kad garantijos gavėjas gali pareikalauti įvykdyti finansinę garantiją, įskaitant tuos atvejus, kai pagrindinė garantuota pozicija atitinka priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei kriterijus.

Taikant a punktą, kai įstaiga turi balansinių pozicijų įsipareigojančiojo asmens atžvilgiu, kurios yra pradelstos daugiau nei 90 dienų ir sudaro daugiau nei 20 % visų balansinių pozicijų to įsipareigojančiojo asmens atžvilgiu, visos balansinės ir

nebalansinės pozicijos to įsipareigojančiojo asmens atžvilgiu laikomos pradelstomis daugiau nei 90 dienų.

4. Pozicijų, kurioms netaikoma restruktūrizavimo priemonė, priskyrimas neveiksnių pozicijų klasei 36 straipsnio 1 dalies m punkto tikslu panaikinamas, jei įvykdomos visos šios sąlygos:
 - (a) pozicija atitinka įstaigos taikomus panaikinimo kriterijus, pagal kuriuos panaikinamas priskyrimas nuvertėjusių pozicijų klasei pagal taikomą apskaitos sistemą ir pozicijų esant įsipareigojimų neįvykdymui klasei pagal 178 straipsnį;
 - (b) įsipareigojančiojo asmens padėtis pagerėjo tiek, kad, įstaigos vertinimu, tikėtinas visiškas grąžinimas laiku;
 - (c) įsipareigojantysis asmuo neturi daugiau nei 90 dienų pradelstų sumų.
5. Jei neveiksni pozicija klasifikuojama kaip laikomas parduoti ilgalaikis turtas pagal taikomą apskaitos sistemą, tai neduoda pagrindo panaikinti jos priskyrimą neveiksnių pozicijų klasei taikant 36 straipsnio 1 dalies m punktą.
6. Neveiksnių pozicijų, kurioms taikomos restruktūrizavimo priemonės, priskyrimas neveiksnių pozicijų klasei 36 straipsnio 1 dalies m punkto tikslu panaikinamas, jei įvykdomos visos šios sąlygos:
 - (a) pozicijų padėtis pasikeitė taip, kad nebėra pagrindo jų priskirti neveiksnių pozicijų klasei pagal 3 dalį;
 - (b) praėjo bent vieni metai nuo vėlesnio iš šių įvykių: restruktūrizavimo priemonių taikymo momento arba momento, kai pozicijos buvo priskirtos neveiksnių pozicijų klasei;
 - (c) po restruktūrizavimo priemonių taikymo nebeliko pradelstų sumų arba išanalizavusi įsipareigojančiojo asmens finansinę padėtį įstaiga laikosi nuomonės, kad yra tikėtinas visiškas pozicijos apmokėjimas laiku.

Taikant c punktą, visiškas pozicijos apmokėjimas laiku gali būti laikomas tikėtinu, kai įsipareigojantysis asmuo reguliariai ir laiku moka įmokas, kurių sumos yra lygios vienai iš šių:

 - i) sumai, kuri buvo pradelsta iki restruktūrizavimo priemonės taikymo, kai pradelstų sumų buvo;
 - ii) sumai, kuri buvo nurašyta pagal taikomas restruktūrizavimo priemones, kai pradelstų sumų nebuvo.
7. Kai neveiksni pozicija nebėra priskiriama neveiksnių pozicijų klasei pagal 6 dalį, tokiai pozicijai taikomas bandomasis laikotarpis tol, kol įvykdomos visos šios sąlygos:
 - (a) nuo datos, kai restruktūrizuota pozicija vėl priskirta veiksnų pozicijų klasei, praėjo bent dveji metai;
 - (b) bent pusę laikotarpio, kurį pozicijai būtų taikomas bandomasis laikotarpis, įmokos mokėtos reguliariai ir laiku, taip grąžinant reikšmingą agreguotos pagrindinės sumos ar palūkanų dalį;
 - (c) nė viena iš pozicijų įsipareigojančiojo asmens atžvilgiu nėra pradelsta daugiau nei 30 dienų.

47b straipsnis
Restruktūrizavimo priemonės

1. Taikant 47a straipsnį, terminas „restruktūrizavimo priemonė“ apima lengvatą, kurią įstaiga suteikia įsipareigojančiajam asmeniui, kurio finansinė padėtis pablogėjo arba gali pablogėti. Dėl lengvatos paskolos davėjas gali patirti nuostolių ir ji gali būti suteikiama tokiais būdais:
 - (a) skolinio įsipareigojimo sąlygų pakeitimu, kuris nebūtų buvęs taikomas, jei įsipareigojančiojo asmens finansinė padėtis nebūtų pablogėjus;
 - (b) skolinio įsipareigojimo visišku ar daliniu refinansavimu, kuris nebūtų buvęs taikomas, jei įsipareigojančiojo asmens finansinė padėtis nebūtų pablogėjus.
2. Taikant 1 dalį, restruktūrizavimo priemonėmis laikomos bent šios aplinkybės:
 - (a) naujos sutarties sąlygos, kurios yra palankesnės įsipareigojančiajam asmeniui nei ankstesnės sutarties sąlygos;
 - (b) naujos sutarties sąlygos, kurios yra palankesnės įsipareigojančiajam asmeniui nei tos pačios įstaigos tuo metu siūlomos sutarties sąlygos įsipareigojantiems asmenims, kurių rizikos profilis yra panašus;
 - (c) prieš pakeičiant sutarties sąlygas pagal pradines sutarties sąlygas pozicija buvo priskirta neveiksnių pozicijų klasei arba nepakeitus sutarties sąlygų būtų buvusi jai priskirta;
 - (d) dėl priemonės skolinis įsipareigojimas yra visiškai ar iš dalies panaikinamas;
 - (e) įstaiga patvirtina leidimą naudoti išlygas, pagal kurias įsipareigojantysis asmuo gali keisti sutarties sąlygas, ir prieš tų išlygų panaudojimą pozicija buvo priskirta neveiksnių pozicijų klasei arba nepanaudojus tų išlygų būtų jai priskirta;
 - (f) tuo pat arba beveik tuo pat metu, kai suteikta paskola, įsipareigojantysis asmuo atliko pagrindinės sumos ar palūkanų mokėjimus tai pačiai įstaigai pagal kitą skolinį įsipareigojimą, kuris buvo priskirtas neveiksnių pozicijų klasei arba tų įmokų nesumokėjus būtų buvęs jai priskirtas;
 - (g) sutarties sąlygų pakeitimas yra susijęs su sumomis, grąžintomis perimant užtikrinimo priemonę, kai tas pakeitimas yra lengvata.
3. Taikant 1 dalį, toliau nurodytos aplinkybės rodo, kad galėjo būtų priimtos restruktūrizavimo priemonės:
 - (a) pradinė sutartis buvo pradelsta daugiau nei 30 dienų bent kartą per tris mėnesius iki jos pakeitimo arba nepadarius pakeitimo būtų daugiau nei 30 dienų pradelsta;
 - (b) tuo pat arba beveik tuo pat metu, kai sudaryta kredito sutartis, įsipareigojantysis asmuo atliko pagrindinės sumos ar palūkanų mokėjimus tai pačiai įstaigai pagal kitą skolinį įsipareigojimą, kuris buvo pradelstas daugiau nei 30 dienų bent kartą per tris mėnesius iki naujos paskolos suteikimo;
 - (c) įstaiga patvirtina leidimą naudoti išlygas, pagal kurias įsipareigojantysis asmuo gali pakeisti sutarties sąlygas, ir pozicija yra pradelsta daugiau nei 30 dienų arba nepanaudojus tų išlygų būtų pradelsta daugiau nei 30 dienų.
4. Taikant šį straipsnį, įsipareigojančiojo asmens finansinės padėties pablogėjimas yra vertinamas įsipareigojančiojo asmens lygmeniu, atsižvelgiant į visus

įsipareigojančiojo asmens grupės juridinius asmenis, kurie įtraukiami į konsoliduotas grupės ataskaitas, ir tą grupę kontroliuojančius fizinius asmenis.

47c straipsnis

Su neveiksniomis pozicijomis susijęs atskaitymas

1. Taikydamos 36 straipsnio 1 dalies m punktą, įstaigos apskaičiuoja taikytiną nepakankamo neveiksnių pozicijų padengimo sumą, atskaitytiną iš bendro 1 lygio nuosavo kapitalo straipsnių, iš pagal a punktą apskaičiuotos sumos atimdamos pagal b punktą apskaičiuotą sumą:

- (a) suma, kurią sudaro:
 - i) neužtikrinta kiekvienos neveiksnių pozicijos dalis (jei yra), padauginta iš taikytino koeficiento, nurodyto 2 dalyje;
 - ii) užtikrinta kiekvienos neveiksnių pozicijos dalis (jei yra), padauginta iš taikytino koeficiento, nurodyto 3 dalyje;
- (b) suma, kurią sudaro šie straipsniai, jeigu jie yra susiję su konkrečia neveiksnia pozicija:
 - i) specifinės kredito rizikos koregavimai;
 - ii) papildomi vertės koregavimai pagal 34 ir 105 straipsnius;
 - iii) kiti nuosavų lėšų sumažinimai;
 - iv) įstaigų, kurios pagal riziką įvertintų pozicijų sumas apskaičiuoja naudodamos vidaus reitingais pagrįstą metodą, atveju – sumų, atskaitytų pagal 36 straipsnio 1 dalies d punktą ir susijusių su neveiksniomis paskolomis, absoliučioji vertė, kai kiekvienai neveiksniai pozicijai priskirtina absoliučioji vertė yra apskaičiuojama padauginant pagal 36 straipsnio 1 dalies d punktą atskaitytas sumas iš procentinio dydžio, kurį atitinka neveiksnių pozicijos tikėtino nuostolio suma, palyginti su bendra pozicijų esant įsipareigojimų neįvykdymui arba pozicijų nesant įsipareigojimų neįvykdymo (priklausomai nuo atvejo) tikėtino nuostolio suma.

Neveiksnių pozicijos užtikrinta dalis – tokios pozicijos dalis, padengta tiesioginiu arba netiesioginiu kredito užtikrinimu pagal II antraštinės dalis 3 ir 4 skyrius.

Neveiksnių pozicijos neužtikrinta dalis atitinka pozicijos vertės, kaip nurodyta 47a straipsnio 1 dalyje, ir pozicijos užtikrintos dalies skirtumą (jei yra).

2. Taikant 1 dalies a punkto i papunktį, taikomi šie koeficientai:
 - (a) 0,35 koeficientas neveiksnių pozicijos neužtikrintai daliai, taikytinas laikotarpiu, kuris prasideda praėjus vieniems metams ir baigiasi suėjus dvejiems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų;
 - (b) 0,28 koeficientas neveiksnių pozicijos neužtikrintai daliai, taikytinas laikotarpiu, kuris prasideda praėjus vieniems metams ir baigiasi suėjus dvejiems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo nevėluoja vykdyti įsipareigojimų daugiau kaip 90 dienų;

- (c) 1 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda nuo antrųjų metų po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei pirmosios dienos, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų;
- (d) 0,8 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda nuo antrųjų metų po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei pirmosios dienos, kai įsipareigojantysis asmuo nevėluoja vykdyti įsipareigojimų daugiau kaip 90 dienų.

3. Taikant 1 dalies a punkto ii papunktį, taikomi šie koeficientai:

- (a) 0,05 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda praėjus vieniems metams ir baigiasi suėjus dvejiems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų;
- (b) 0,04 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda praėjus vieniems metams ir baigiasi suėjus dvejiems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo nevėluoja vykdyti įsipareigojimų daugiau kaip 90 dienų;
- (c) 0,1 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda praėjus dvejiems metams ir baigiasi suėjus trejiems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų;
- (d) 0,08 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda praėjus dvejiems metams ir baigiasi suėjus trejiems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo nevėluoja vykdyti įsipareigojimų daugiau kaip 90 dienų;
- (e) 0,175 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda praėjus trejiems metams ir baigiasi suėjus ketveriems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų;
- (f) 0,14 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda praėjus trejiems metams ir baigiasi suėjus ketveriems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo nevėluoja vykdyti įsipareigojimų daugiau kaip 90 dienų;
- (g) 0,275 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda praėjus ketveriems metams ir baigiasi suėjus penkeriems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų;
- (h) 0,22 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda praėjus ketveriems metams ir baigiasi suėjus penkeriems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo nevėluoja vykdyti įsipareigojimų daugiau kaip 90 dienų;
- (i) 0,4 koeficientas neveiksnios pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpis, kuris prasideda praėjus penkeriems metams ir baigiasi suėjus šešeriems

metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų;

- (j) 0,32 koeficientas neveiksnių pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpiu, kuris prasideda praėjus penkeriems metams ir baigiasi suėjus šešeriems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo nevėluoja vykdyti įsipareigojimų daugiau kaip 90 dienų;
- (k) 0,55 koeficientas neveiksnių pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpiu, kuris prasideda praėjus šešeriems metams ir baigiasi suėjus septyneriems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų;
- (l) 0,44 koeficientas neveiksnių pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpiu, kuris prasideda praėjus šešeriems metams ir baigiasi suėjus septyneriems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo nevėluoja vykdyti įsipareigojimų daugiau kaip 90 dienų;
- (m) 0,75 koeficientas neveiksnių pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpiu, kuris prasideda praėjus septyneriems metams ir baigiasi suėjus aštuoneriems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų;
- (n) 0,6 koeficientas neveiksnių pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpiu, kuris prasideda praėjus septyneriems metams ir baigiasi suėjus aštuoneriems metams po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo nevėluoja vykdyti įsipareigojimų daugiau kaip 90 dienų;
- (o) 1 koeficientas neveiksnių pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpiu, kuris prasideda nuo aštuntųjų metų po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei pirmosios dienos, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų;
- (p) 0,8 koeficientas neveiksnių pozicijos užtikrintai daliai, taikytinas laikotarpiu, kuris prasideda nuo aštuntųjų metų po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei pirmosios dienos, kai įsipareigojantysis asmuo nevėluoja vykdyti įsipareigojimų daugiau kaip 90 dienų.

4. Nustatant, kuris 2 ir 3 dalyse nurodytas koeficientas yra taikytinas pozicijos užtikrintai ar neužtikrintai daliai, taikomos šios taisyklės:

- (a) kai pozicija, kuri yra priskirta neveiksnių pozicijų klasei ne dėl to, kad yra pradelsta daugiau nei 90 dienų, vėliau tampa pradelsta daugiau kaip 90 dienų, nuo dienos, kurią ji tampa pradelsta daugiau kaip 90 dienų, ta pozicija vertinama taip tarsi būtų buvusi pradelsta daugiau kaip 90 dienų priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei dieną;
- (b) pozicija, priskirta neveiksnių pozicijų klasei, nes yra pradelsta daugiau kaip 90 dienų, yra tokia laikoma tol, kol jos priskyrimas neveiksnių pozicijų klasei

panaikinamas pagal 47a straipsnio 4 ir 6 dalis, nepriklausomai nuo to, ar įsipareigojantysis asmuo sumokėjo pradelstas sumas;

- (c) pozicija, kuri yra priskirta neveiksnių pozicijų klasei, nes yra pradelsta daugiau nei 90 dienų, ir kuriai vėliau taikomos restruktūrizavimo priemonės, toliau vertinama taip tarsi būtų pradelsta daugiau kaip 90 dienų;
- (d) tai, ar pozicija yra pradelsta daugiau kaip 90 dienų, nustatoma pagal 178 straipsnį.

5. EBI įvertina įvairių užtikrintų neveiksnių pozicijų vertinimo praktiką ir gali parengti gaires, kuriomis būtų patikslinta bendra metodika, įskaitant galimus būtiniausius pakartotinio vertinimo po tam tikro laiko reikalavimus ir *ad hoc* metodus, skirtus reikalavimus atitinkančio tiesioginio ir netiesioginio kredito užtikrinimo prudenciniam vertinimui, visų pirma prielaidas, susijusias su susigrąžinimo ir vykdymo užtikrinimo tikimybe.

Tos gairės priimamos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 16 straipsnį.“;

- (3) 111 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Turto straipsnio pozicijos vertė yra jo apskaitinė vertė, likusi atlikus specifinės kredito rizikos koregavimus, papildomus vertės koregavimus pagal 34 ir 105 straipsnius, atskaitymus pagal 36 straipsnio 1 dalies m punktą ir kitus nuosavų lėšų sumažinimus, susijusius su tuo turto straipsniu. I priede išvardytų nebalansinių straipsnių pozicijos vertė yra toliau nurodyta jų nominaliosios vertės, ją sumažinus specifinės kredito rizikos koregavimais ir atskaitymais pagal 36 straipsnio 1 dalies m punktą, procentinė dalis:“;

- (4) 127 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Bet kurio straipsnio neužtikrintai daliai, kai įsipareigojantysis asmuo neįvykdė įsipareigojimų pagal 178 straipsnį, arba mažmeninių pozicijų atveju neužtikrintai bet kurios kredito priemonės daliai, kurios atžvilgiu įsipareigojimai neįvykdyti pagal 178 straipsnį, priskiriamas toks rizikos koeficientas:

- (a) 150 %, kai specifinės kredito rizikos koregavimų ir atskaitymų pagal 36 straipsnio 1 dalies m punktą suma nesiekia 20 % pozicijos neužtikrintos dalies vertės, jei tie specifinės kredito rizikos koregavimai ir atskaitymai nebūtų taikomi;
- (b) 100 %, kai specifinės kredito rizikos koregavimų ir atskaitymų pagal 36 straipsnio 1 dalies m punktą suma yra ne mažiau 20 % pozicijos neužtikrintos dalies vertės, jei tie specifinės kredito rizikos koregavimai ir atskaitymai nebūtų taikomi.“;

- (5) 159 straipsnis pakeičiamas taip:

„159 straipsnis

Tikėtinio nuostolio sumų vertinimas

Įstaigos atima pagal 158 straipsnio 5, 6 ir 10 dalis apskaičiuotas tikėtinio nuostolio sumas iš bendrosios ir specifinės kredito rizikos koregavimų, papildomų vertės koregavimų pagal 34 bei 110 straipsnius ir kitų nuosavų lėšų sumažinimų, susijusių su šiomis pozicijomis, išskyrus atskaitymus pagal 36 straipsnio 1 dalies m punktą. Įsigytų balansinių pozicijų esant įsipareigojimų neįvykdymui diskontai pagal 166 straipsnio 1 dalį vertinami taip pat kaip specifinės kredito rizikos koregavimai. Su pozicijų esant įsipareigojimų neįvykdymui vertė susiję specifinės kredito rizikos koregavimai nenaudojami kitų pozicijų tikėtinio nuostolio

sumoms padengti. Tikėtino nuostolio sumos pakeistoms vertybiniais popieriais pozicijoms ir su šiomis pozicijomis susiję bendrosios ir specifinės kredito rizikos koregavimai į šį skaičiavimą neįtraukiami.“;

(6) 178 straipsnio 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) įsipareigojantysis asmuo daugiau kaip 90 dienų vėluoja įvykdyti bet kokią reikšmingą kreditinį įsipareigojimą įstaigai, patronuojančiajai įmonei ar bet kuriai iš jos patronuojamųjų įmonių. Kompetentingos institucijos 90 dienų laikotarpį gali pakeisti 180 dienų laikotarpiu tuo atveju, jei pozicijos užtikrintos gyvenamosios paskirties arba MVĮ komercinės paskirties nekilnojamuoju turtu mažmeninių pozicijų klasėje, ir viešojo sektoriaus subjektų pozicijų atveju. 180 dienų laikotarpis netaikomas 36 straipsnio 1 dalies m punkto ar 127 straipsnio tikslais.“;

(7) įterpiamas 469a straipsnis:

„469a straipsnis

Išimtis, taikoma su neveiksniomis pozicijomis susijusiems atskaitymams iš bendro 1 lygio nuosavo kapitalo straipsnių

Nukrypstant nuo 36 straipsnio 1 dalies m punkto, įstaigos iš bendro 1 lygio nuosavo kapitalo straipsnių neatskaito taikytinos nepakankamo neveiksnių pozicijų padengimo sumos, jeigu pozicija atsirado iki 2018 m. kovo 14 d.

Jeigu įstaiga pakeičia iki 2018 m. kovo 14 d. atsiradusios pozicijos sąlygas, padidindama įstaigos poziciją įsipareigojančiojo asmens atžvilgiu, pozicija vertinama kaip atsiradusi dieną, nuo kurios pradedamas taikyti pakeitimas, ir jai pirmoje pastraipoje nurodyta išimtis nebegalioja.“

2 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas